

College van Gedeputeerde staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
post@gelderland.nl

Wageningen, 24 april 2018

Betreft: zienswijze op de concept Notitie
Reikwijdte en Detailniveau Beter Bereikbaar
Wageningen, Campusroute
Referentie:
Uw kenmerk: zaaknummer 2018-002851
Telefoonnummer: 0317-417638
E-mail: Wageningen@fietsersbond.nl

Inleiding:

Met het argument de 'bereikbaarheid van Wageningen' te verbeteren hebben Gedeputeerde Staten (GS) van de Provincie Gelderland in het Provinciaal blad Nr 1934 van 14 maart 2018 kennis gegeven van haar voornemen 'een nieuwe weg aan te leggen'.

In uw concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Beter Bereikbaar Wageningen stelt u dat de provincie Gelderland wil werken aan een betere bereikbaarheid van Wageningen omdat dit belangrijk zou zijn voor de ontwikkeling van Wageningen en de regio Foodvalley. Als knelpunt wordt daarbij de doorstroming op de Nijenoord Allee en Mansholtlaan / Willen Dreeslaan (N781) genoemd. In uw concept notitie wordt gesteld dat het verkeer op de N781 dagelijks vast zou staan waardoor onder andere ook de haven en het centrum slecht bereikbaar zouden zijn.

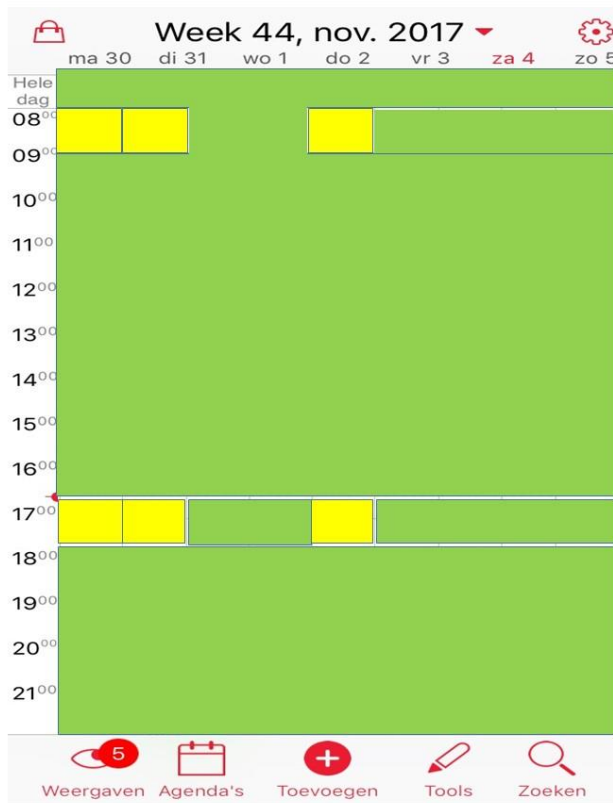
Met deze zienswijze wil de Fietsersbond graag reageren op deze concept notitie. Hieronder vindt u onze belangrijkste punten van aandacht.

Algemeen:

1. In de eerste plaats willen wij als Fietsersbond Wageningen bezwaar maken tegen de algemene suggestie dat er in Wageningen (al langere tijd) sprake is van een bereikbaarheidsprobleem. Dit is zeer zeker niet het geval en illustreert ons inziens het feit dat er bij de plannen voor een 'Beter Bereikbaar Wageningen' tot nu toe een zeer beperkt perspectief op mobiliteit als zijnde AUTOmobiliteit wordt gehanteerd. Wageningen is op de meeste momenten en met de meeste vormen van mobiliteit prima bereikbaar. Voor wie lopend danwel fietsend, eventueel in combinatie met openbaar vervoer (uitstekende busverbindingen en Intercitystation Ede-Wageningen op fietsafstand) naar Wageningen reist is de bereikbaarheid normaal gesproken geen enkel probleem.

Ook met de auto is er het overgrote deel van de tijd geen sprake van een bereikbaarheidsprobleem. Slechts op een beperkt aantal dagen en op die dagen nog gedurende een beperkte tijdsperiode is er sprake van enige extra reistijd indien men perse met de auto wil komen. Deze extra reistijd is over het algemeen prima te overzien en in principe goed te vermijden door hier met aan- en af reizen rekening mee te houden.

- De stelling in de concept notitie Reikwijdte en Detailniveau Beter Bereikbaar Wageningen dat het verkeer in Wageningen (op de N781) dagelijks vast zou staan is aantoonbaar onjuist. In onderstaande figuur ziet u schematisch een weergave van de momenten dat er mogelijk sprake is van enige extra reistijd. Op maandag, dinsdag en donderdag is er in sommige gevallen gedurende korte tijd in de ochtend- en avondspits sprake van enig oponthoud. Nogmaals, dit geldt alleen wanneer men met de auto reist en niet voor ander vormen van mobiliteit. Ook geldt dit niet in de vakantieperiodes van de regio's midden en zuid wanneer de verkeersintensiteiten over het algemeen veel lager liggen.

Extra reistijd (alleen) met de auto

Bron: obv. eigen inventarisatie najaar 2017 op de Diedenweg en Mansholtaan

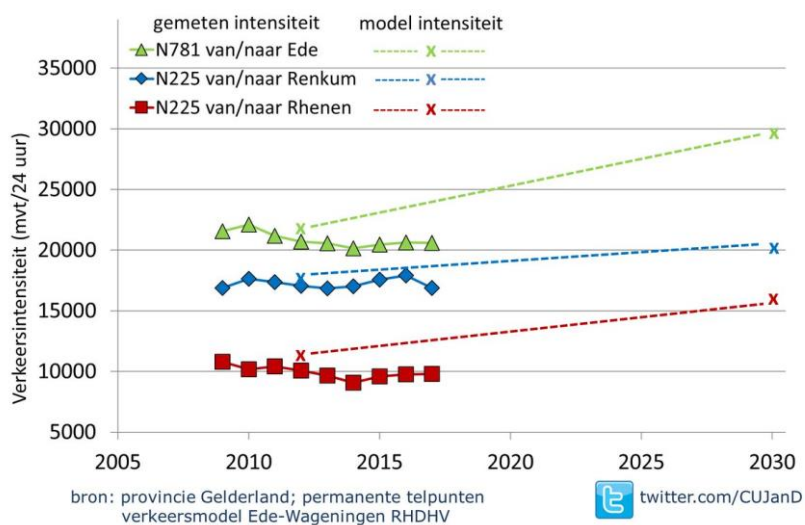
- Het beeld (of frame?) dat er in Wageningen sprake zou zijn van een bereikbaarheidsprobleem is overwegend (of zelfs uitsluitend) gebaseerd op modellen, prognoses en aannames over de ontwikkeling van toekomstige mobiliteit die aantoonbaar onjuist blijken te zijn. In de eerste plaats is gebleken dat de modellen die tot nu toe zijn gehanteerd nagenoeg uitsluitend zijn gebaseerd op AUTOmobiliteit en dat ander vormen van mobiliteit hier niet of nauwelijks in zijn meegenomen. U zult begrijpen dat hiermee geen volledig beeld

van het bereikbaarheidsvraagstuk van Wageningen kan worden verkregen en dat meer toekomstgerichte en waarheidsgetrouwe modellen waarin ook nieuwe ontwikkelingen en vormen van mobiliteit worden meegenomen (denk bv. aan de enorme ontwikkeling van de elektrische fiets) een vereiste zijn alvorens over kan worden overgegaan tot ingrijpende maatregelen zoals een rondweg.

Vertegenwoordigers van het ministerie van I & W hebben in de zomer van 2017 op het internationale fietscongres van Velocity in Nijmegen zelf ook uitgesproken dat veel van de huidige gehanteerde verkeersmodellen onvoldoende zijn toegerust om rekening te houden met actuele ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit.

4. Dit is waarschijnlijk ook één van de belangrijkste verklaringen voor het feit dat de prognoses over de ontwikkeling van de verkeersdrukte rondom Wageningen sinds 2012 flink naast de werkelijke cijfers blijken te zitten. Tot op heden lijken deze prognoses echter nog wel steeds als uitgangspunt voor de nieuwe autoweg te worden gehanteerd. Naar onze mening moeten alle toekomstige plannen voor de bereikbaarheid van Wageningen, maar zeker wanneer die zo ingrijpend zijn als de voorgestelde Campusroute, gebaseerd worden op reële cijfers en toekomstige ontwikkelingen en niet op achterhaalde en aantoonbaar onjuiste modellen en prognoses.

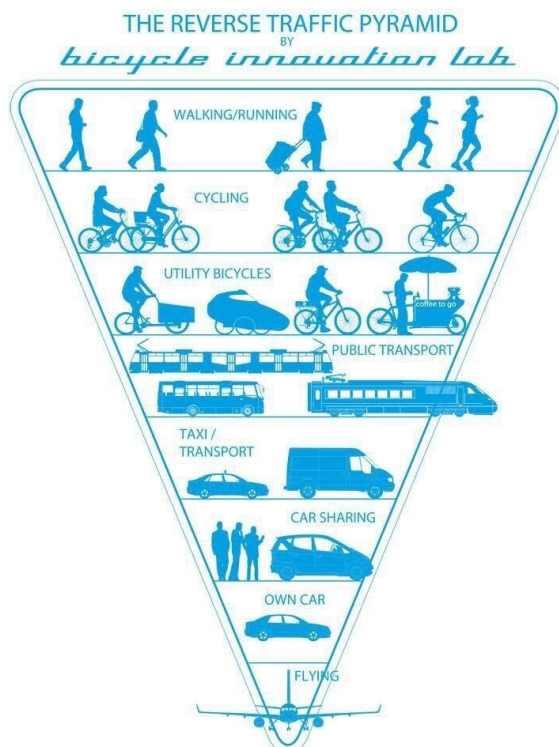
Verkeersintensiteit werkdagen invalswegen Wageningen (motorvoertuigen per 24 uur): meting en modelprognose

5. Bij het nadenken over de bereikbaarheid van Wageningen is tot nu toe stelselmatig te weinig aandacht geweest voor oplossingen buiten de sfeer van de AUTOmobiliteit. Oplossingen zoals het stimuleren van betaald parkeren op de campus, het serieus stimuleren van het gebruik van de (elektrische) fiets (bv. ook met fiscale prikkels), de inzet van zogenaamde 'kantoorbussen' het stimuleren van carpoolen en delen van auto's, het stimuleren van flexibeler werken, het spreiden van de aanvangstijden van scholieren, studenten en werknemers, etc. etc. zijn allemaal oplossingen waar aantoonbaar goede ervaringen mee zijn opgedaan en die elders hebben geleid tot een afname van de verkeersdruk. In Wageningen is hier tot op heden nog niet of nauwelijks mee geëxperimenteerd. (Zie bv. dit artikel <https://www.volkskrant.nl/economie/hogleraar-combineer-hoger-parkeertarief-werkplek-met-beloning-voor-fietsers~a4502524/>) en dit artikel over de kantoorbus in België: <https://www.rtlnieuws.nl/geld-en-werk/kantoorbus-maakt-opmars-in-belgie-dit-scheelt-zoveel-tijd>

6. Veel van deze voorstellen zijn al geruime tijd geleden door een brede coalitie van betrokkenen, Wageningse partijen aangedragen in een poging pro-actief mee te denken over de toekomstige bereikbaarheid van Wageningen. Bijzonder bezwaarlijk is dat deze voorstellen waarbij sprake was van een grote mate van inzet van tijd, energie en commitment vanuit de Wageningse bevolking in een eerder stadium zonder noemenswaardige aandacht vanuit de Provincie terzijde zijn geschoven. Dit terwijl deze plannen sterk geënt waren op het gedachtegoed van de 'ladder van Verdaas' (nb. oud Gelders Gedeputeerde).
7. Ook wordt volgens de Fietsersbond in de aannames over de toekomstige bereikbaarheid van Wageningen nog veel te weinig gebruik gemaakt van kennis over de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit. De ontwikkelingen rondom smart mobility, Mobility as a Service (MaaS), zelfrijdende voertuigen, deelsystemen etc. etc. zijn in volle gang en zullen binnen enkele jaren tot flinke verschuivingen leiden in ons rij- en reisgedrag. Als er één ding duidelijk wordt is dat de toekomst van mobiliteit in ieder geval niet zal bestaan uit de huidige vormen van AUTOmobiliteit waarbij veel werknemers zich individueel, in de spits, in hun op fossiele brandstoffen aangedreven voertuig verplaatsen. Alleen al daarom snijdt het geen hout om in Wageningen een nieuwe asfaltweg aan te leggen die nog is gebaseerd op het 'oude denken' over mobiliteit. Op korte termijn (nog dit voorjaar) zal ook de Raad Leefomgeving en Infrastructuur met een advies komen over de effectievere inzet van middelen voor mobiliteit <http://www.rli.nl/Werk-in-uitvoering/mobiliteit>. Wij vragen u ook terdege met dit advies rekening te houden!
8. Nog een andere reden om af te zien van een nieuwe asfaltweg rondom Wageningen is dat er inmiddels veel onderzoek beschikbaar is naar de effecten van de zogenaamde 'Induced Demand' ofwel, de aanzuigende werking van asfalt. Nieuw asfalt leidt over het algemeen slechts kortstondig tot een verlichting van de verkeersdruk totdat na hooguit enkele jaren de vrijgekomen ruimte weer opnieuw dichtslibt met verkeer. Recente verbredingen op bv. A12 illustreren dit aangezien ook daar inmiddels weer regelmatig sprake is van files.
Op de N781 doet deze aanzuigende werking zich nu ook al regelmatig voor wanneer sluijperverkeer tussen de A50 - A12 er voor kiest om langs / door Wageningen te rijden. In die zin is enige extra reistijd op de N781 in zekere zin zelfs wenselijk om verdere aanzuigende werking op sluijper- en ander verkeer te voorkomen. Zie bijvoorbeeld ook dit betoog: <https://www.ad.nl/binnenland/hoezo-fileprobleem-files-zijn-helemaal-geen-probleem~ac6dc202/>
9. Met de voorgenomen rondweg bij Wageningen druist de provincie Gelderland lijnrecht in tegen de huidige tijdgeest waarin juist veel meer sprake is van aandacht voor fysieke en mentale gezondheid als gevolg van onder andere actieve mobiliteit en het leven in een aantrekkelijke en groene woonomgeving. Veel koploperregio's in Nederland herkennen het belang daarvan en zetten daar ook gericht op in (denk aan de ontwikkelingen in bv. Utrecht, Amsterdam, Groningen, Rotterdam, Zwolle etc). Het is onnavolgbaar dat juist een regio en een universiteit die zich profileren met hun groene en duurzame imago kiezen voor de minst groene en duurzame oplossingen. Hier ligt een enorme kans voor de provincie Gelderland en de gemeente Wageningen om zich samen met 'de groenste universiteit van Nederland' die zich profileert op het gebied van 'Quality of Life' een voorlopersrol te nemen in het ontwikkelen van duurzame oplossingen voor een bereikbare stad.

10. In gesprekken met medewerkers van het facilitair bedrijf heeft de Fietsersbond te horen gekregen dat de Wageningen Universiteit de bereikbaarheid per auto ziet als een belangrijke aantrekkelijke arbeidsvoorwaarde voor (sommige van) haar medewerkers. Daarmee lijkt het kunnen bieden van deze arbeidsvoorwaarde een invloedrijk argument te worden in de plannen voor een nieuwe rondweg. In de eerste plaats denken wij als Fietsersbond dat dit een achterhaald argument is en dat veel moderne medewerkers veel meer waarde hechten aan andere arbeidsvoorwaarden. Echter, zelfs wanneer sommige medewerkers van de WUR of andere bedrijven hier nog wel waarde aan hechten kan het ons inziens niet zo zijn dat een aantrekkelijke arbeidsvoorwaarde voor enkele medewerkers zwaarder weegt dan een aantrekkelijke woonomgeving / leefklimaat voor alle Wageningers. Dit leefklimaat staat sterk onder druk als gevolg van de voorgenomen plannen voor de Campusroute.
11. Tot slot willen wij als Fietsersbond Wageningen nog specifiek uw aandacht vragen voor de fiets. In de veronderstelling dat het fietsverkeer een prominente plek in zou nemen in de diverse plannen en deelprojecten van Beter Bereikbaar Wageningen hebben leden van de Fietsersbond tot nu toe steeds actief deelgenomen aan de beraadslagingen hierover in de Klankbordgroep. Helaas zijn er tot nu toe weinig aanwijzingen dat deze input ook is meegenomen in de planvorming. Integendeel, wij betreuren het ten stelligste dat alles wat met de FIETSbereikbaarheid van Wageningen te maken heeft tot nu toe stelselmatig buiten de reikwijdte van dit voorgenomen project is gehouden. Zelfs wanneer het een amendement van de gemeenteraad hieromtrent betreft. Tot op heden komt de fiets in het huidige Beter Bereikbaar Wageningen project in feite slechts aan bod waar die een belemmering vormt voor de doorstroming van het autoverkeer. Naar onze mening staat dit haaks op het huidige denken over de mobiliteit van de toekomst waarin steeds vaker de filosofie van de 'Reverse Traffic Pyramid' wordt toegepast (zie figuur hieronder). Waar het om gaat is dat bij de bereikbaarheid van Wageningen integraal en volgordelijk naar het totaalpakket van mobiliteitsopties wordt gekeken waarbij AUTOmobiliteit aan bod komt nadat (ook) andere vormen van mobiliteit zijn meegenomen.

Wij hopen uiteraard dat u deze Zienswijze ter harte neemt en dat u ons actief in het vervolg van dit besluitvormingstraject zult betrekken. Wij zijn graag bereid, samen met u te blijven investeren in duurzame oplossingen voor een aantrekkelijk en bereikbaar Wageningen. Daarnaast wensen wij u veel wijsheid toe, en een besluitvorming die is gebaseerd op ideeën over de (duurzame) mobiliteit van de toekomst, en niet op die van het verleden.

Namens de Fietsersbond - afdeling Wageningen
Met vriendelijke groet,

Contact:
Emmapark 1
6701 CA Wageningen
Telefoon: 0317-417638
Wageningen@fietsersbond.nl / basbreman@gmail.com